

Sygn. akt III AUa 295/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2019 r. w Lublinie

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 7 lutego 2018 r. sygn. akt VIII U 2762/16

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ustala A. G. do dnia(...);

II. w pozostałej części oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

Sygn. akt III AUa 295/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 kwietnia 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż niezdolność do pracy nie powstała w czasie ubezpieczenia ani w okresie 18 miesięcy od jego ustania.

W odwołaniu A. G. domagała się jej zmiany poprzez ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu ubezpieczona podniosła, iż stan jej zdrowia powodował niezdolność do pracy w okresie trwania ubezpieczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Decyzją z dnia 2 czerwca 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie odmówił A. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 1 czerwca 2016 roku ustaliła, iż wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy do dnia (...) oraz że nie można ustalić daty powstania tej niezdolności, jednakże istniała ona w dniu 5 maja 2015 roku.

W odwołaniu A. G. domagała się jej zmiany poprzez ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie. Sąd Okręgowy połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z 7 lutego 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżone decyzje i ustalił A. G. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od (...) na stałe.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

A. G. urodziła się w dniu (...). Pracę świadczyła m.in. jako sprzedawca, specjalista do spraw rozliczeń i sprzedaży, referent zbożowo – nasienny. W dniu (...) wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony łączny okres podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniom wynoszący 19 lat, 7 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz wymagany 5-letni okres ubezpieczenia w ostatnim dziesięcioleciu przypadającym na datę powstania niezdolności do pracy. Ostatnie ubezpieczenie wnioskodawczyni ustało w dniu 13 czerwca 2013 roku. Lekarz Orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rozpoznał u wnioskodawczyni przewlekłe zapalenie uszu z niedosłuchem oraz uszkodzeniem błędnika, chorobę zwyrodnieniową kolana lewego (stan po artroskopii stawu w 2012 roku) oraz żylaki kończyn dolnych, orzekając w dniu 5 kwietnia 2016 roku, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy do dnia (...), lecz że nie można ustalić daty powstania tej niezdolności, która istniała w dniu 1 marca 2016 roku.

Komisja Lekarska rozpoznała u A. G. przewlekłe zapalenie uszu, głuchotę ucha prawego, niedosłuch ucha lewego, zaburzenia błędnikowe, artrozę lewego kolana po leczeniu artroskopowym w 2012 roku oraz żylaki węzłowe kończyn dolnych, stwierdzając orzeczeniem z dnia 1 czerwca 2016 roku, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy do dnia (...) oraz że nie można ustalić daty powstania częściowej niezdolności do pracy, która jednak istniała w dniu 5 maja 2015 roku, a także że częściowa niezdolność do pracy pozostaje w związku ze stanem narządu słuchu (opinia lekarska – k. 23-24 dokumentacji medycznej; orzeczenie – k. 31, t. II a.r.).

Powyższe orzeczenia stały się podstawami wydania zaskarżonych w niniejszym postępowaniu decyzji.

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu otolaryngologii, neurologii oraz ortopedii – celem określenia czy u wnioskodawczyni występuje całkowita lub częściowa niezdolność do pracy, datę powstania tej niezdolności (w szczególności zaś czy mogła ona powstać do dnia 14 grudnia 2014 roku) oraz przewidywanego okresu jej trwania, przy uwzględnieniu stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz rodzaju i charakteru wykonywanej dotychczas pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych skarżącej.

W opinii sporządzonej w dniu 12 grudnia 2016 roku biegli sądowi lekarze z zakresu otolaryngologii, neurologii oraz ortopedii rozpoznali u wnioskodawczyni stan po operacji radykalnej ucha prawego w 1987 roku, głuchotę ucha prawego, niedosłuch mieszany ucha lewego, przebyte leczenie operacyjne lewego kolana (w dniu 20 kwietnia 2012

roku)– artroskopia lewego kolana, usunięcie uszkodzonego fragmentu trzonu łąkotki przyśrodkowej, usunięcie wolnych ciał chrzęstno – kostnych, oczyszczenie i mikrozłamania powierzchni złamania chrzęstnego). Uznali, że wnioskodawczyni w ocenie laryngologicznej jest osobą częściowo niezdolną do pracy, co istnieje od dzieciństwa i trwa nadal. Nie uznali natomiast niezdolności do pracy w ocenach neurologicznej oraz ortopedycznej.

Uzasadniając zajęte stanowisko biegli wskazali, iż w 1987 roku wnioskodawczyni przebyła operację radykalną prawego ucha. W trakcie badania przez biegłych skarżąca podawała wycieki ropne z operowanego ucha, okresowe zawroty głowy oraz szумы uszne. W ocenie biegłej z zakresu laryngologii, opiniowana wymaga systematycznej ambulatoryjnej kontroli laryngologicznej, zaś stan jej narządu słuchu sprowadza częściową niezdolność do pracy – zwłaszcza przy maszynach w ruchu i na wysokości. Częściowa niezdolność do pracy w ocenie biegłej istnieje nadal, powstała natomiast w dzieciństwie. Wnioskodawczyni w 2011 roku doznała skręcenia lewego kolana, zaś w dniu 20 kwietnia 2012 roku przebyła leczenie operacyjne lewego kolana w postaci artroskopii lewego kolana, tj. usunięcie uszkodzonego fragmentu trzonu łąkotki przyśrodkowej, usunięcie wolnych ciał chrzęstno – kostnych, oczyszczenie i mikrozłamania powierzchni złamania chrzęstnego. W trakcie badania przez biegłych skarżąca podawała stałe dolegliwości bólowe lewego kolana – nasilające się okresowo, okresowe obrzęki lewego kolana, bóle okolicy tylna – bocznej lewego biodra, okresowe bóle rąk, karku i okolicy lędźwiowo – szyjnej kręgosłupa, a także zawroty głowy. Biegli stwierdzili zaznaczone wychudzenie lewego uda, z prawidłową ruchomością bioder, kolan i stóp, a także zaznaczone testy rzepkowo - udowe obu kolan. Chód wnioskodawczyni określili jako symetryczny i wydolny. Biorąc pod uwagę powyższe spostrzeżenia, biegli ortopeda i neurolog stwierdzili, że aktualna wydolność funkcjonalna narządów ruchu i układu nerwowego skarżącej jest dobra, zaś przeprowadzone leczenie operacyjne lewego kolana poprawiło sprawność lewej kończyny dolnej. W ocenie ortopedycznej i neurologicznej nie stwierdzili zatem ograniczeń do pracy. Podsumowując poczynione ustalenia biegli zgodnie określili, iż skarżąca jest częściowo niezdolna do pracy ze względu na stan narządu słuchu. Niezdolność ta istnieje od dzieciństwa i trwa nadal.

Do powyższej opinii biegłych zastrzeżenia zgłosił organ rentowy.

W opinii uzupełniającej z dnia 15 września 2017 roku biegła sądowa z zakresu otolaryngologii odniosła się do zgłaszanych przez organ rentowy zastrzeżeń wskazując, iż w całości podtrzymuje swoją opinię główną i wnioski z niej płynące. Wskazała, iż z dokumentacji medycznej wynika, że skarżąca już od 2 roku życia wielokrotnie zgłaszała się do lekarzy (...) Ośrodka (...) w P. z powodu okresowych wycieków ropnych z obu uszu. W dniu 19 lutego 1987 roku przebyła operację radykalną ucha prawego. W styczniu 2004 roku przebywała na Oddziale (...) w L., gdzie stwierdzono przewlekłe ropne zapalenie obu uszu środkowych i została zakwalifikowana do leczenia operacyjnego ucha lewego. W badaniach słuchu z dnia 16 lutego 2004 roku, 5 maja 2015 roku i 29 lutego 2016 roku stwierdzono u wnioskodawczyni głuchotę ucha prawego i niedosłuch ucha lewego średnio do (...) dB na wszystkich tonach. Biegła wskazała ponadto, iż jak wynika z zaświadczenia lekarza specjalisty otolaryngologa w Poradni (...) w Ś. z dnia 16 maja 2016 roku, wnioskodawczyni leczy się systematycznie od 1996 roku z powodu nawracających wycieków ropnych z obu uszu środkowych, okresowych zawrotów głowy, odnotowano także pogorszenie zawrotów głowy od 2008 roku. Z tych względów biegła otolaryngolog podtrzymała swoją opinię z dnia 12 grudnia 2016 roku stwierdzając, iż z powodu uszkodzenia słuchu i równowagi wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy i ta częściowa niezdolność do pracy jest trwała, tzn. nie rokuje poprawy. Kwestia daty powstania tej niezdolności jest w ocenie biegłej trudna do określenia, ale biegła przyjęła, iż skarżąca weszła z nią w zatrudnienie. Nie ulega także zdaniem biegłej wątpliwości, iż przewlekłe ropne zapalenie obu uszu środkowych dyskwalifikuje A. G. odnośnie pracy w hałasie, na wysokościach i przy maszynach będących w ruchu. Biegła otolaryngolog wskazała także, iż jej opinia jest zgodna z opinią Lekarza Konsultanta ZUS – specjalistą w dziedzinie audiologii z dnia 25 marca 2016 roku.

Zastrzeżenia do powyższej opinii uzupełniającej ponownie zgłosił organ rentowy.

Sąd nie prowadził dalszego postępowania dowodowego, uznając zgromadzone w sprawie dowody za przekonujące i wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłych z zakresu otolaryngologii, neurologii i ortopedii z dnia 12 grudnia 2016 roku, uzupełnionej opinią biegłej otolaryngolog z dnia 15 września 2017 roku, które to opinie pozwoliły szeroko i aktualnie ująć wpływ dominujących u wnioskodawczyni schorzeń na jej zdolność do pracy.

Sąd zaznaczył, że biegli sądowi byli zgodni co do stanu zdrowia badanej uznając, że schorzenia rozpoznane u A. G. prowadzą u wymienionej częściową niezdolność do pracy. Opinie (główna i uzupełniająca) w zakresie otolaryngologicznym, dotyczącym schorzeń narządu słuchu skarżącej, uwzględniała stopień zaawansowania tych schorzeń i wskazywała, że ich analiza, dotychczasowy przebieg i leczenie uzasadniały ocenę, iż stan zdrowia wnioskodawczyni czynił ją częściowo niezdolną do pracy, zaś kwestia daty powstania tej niezdolności jest trudna do określenia, jednak uzasadnione w ocenie biegłej otolaryngolog było stwierdzenie, iż skarżąca weszła z taką niezdolnością w zatrudnienie.

Pozostałe dowody zgromadzone w sprawie, w szczególności dokumentacja medyczna zasługują na obdarzenie w pełni wiarą, gdyż są to dokumenty sporządzone przez poszczególne placówki medyczne, odzwierciedlające przebieg procesu leczenia ubezpieczonej, wyniki badań specjalistycznych, które nie były przez strony kwestionowane.

Sąd uznał, że odwołania A. G. są zasadne.

Zgodnie z treścią art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2017, poz. 1383 ze zm.), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 2 i 3 ustawy). W ocenie niezdolności do pracy dla celów rentowych istotne pozostają nie tylko formalne, ale przede wszystkim rzeczywiste kwalifikacje ubezpieczonego, z uwagi na to, że pojęcie niezdolności należy wyklądać przez pryzmat wiedzy i umiejętności ubezpieczonego, których możliwość wykorzystania uległa deprecjacji na skutek zaistniałych ograniczeń sprawności organizmu. Innymi słowy, chodzi o zdolność, a więc potencjalną możliwość wykonywania zatrudnienia przy uwzględnieniu stopnia naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz celowość przekwalifikowania zawodowego z uwagi na rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2014 roku, I UK 159/14, LEX nr 1598678).

Stan zdrowia wnioskodawczyni przemawia za uznaniem, iż jest ona częściowo niezdolna do pracy. Stwierdzić należy, że u wnioskodawczyni zachodzi obiektywny brak możliwości podjęcia dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Oceny niezdolności ubezpieczonych do pracy dla celów rentowych dokonuje się przy uwzględnieniu nie tylko posiadanych kwalifikacji formalnych, ale również możliwości wykonywania wszystkich dotychczasowych form zarobkowania. Pojęcie kwalifikacji zawodowych nie jest ograniczone tylko do zawodu uzyskanego w toku kształcenia, ani też do dotychczasowego miejsca wykonywania pracy. Kwalifikacje zawodowe należy rozumieć szerzej, jako wynikające nie tylko z formalnego wykształcenia, lecz również z doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć pracę w innych warunkach i na innym stanowisku niż dotychczas. Z

drugiej strony należy ocenić kwalifikacje formalne wnioskodawczynie w aspekcie aktualnych warunków gospodarczych i wymagań, jakie stawiane są w związku z postępem gospodarczym, technicznym następującym wraz z upływem czasu. Zatem ustalenie zachowanej zdolności do pracy (określenie stopnia utraty zdolności do pracy) musi uwzględniać możliwość wykonywania porównywalnych pod względem poziomu posiadanych kwalifikacji określonych rodzajów prac ze względu na ich cechy wspólne, umożliwiające wykorzystanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności oraz prac, które ubezpieczona może wykonywać po przekwalifikowaniu zawodowym, o ile jest ono możliwe i konieczne, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne – art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Poziom ten wyznaczony jest zatem przez pracę, jaką wnioskodawczynie świadczyła w najdłuższym okresie przed uzyskaniem prawa do renty i do wykonywania której umiejętności wymagane nie uległy istotnej zmianie. Ocena stanu zdrowia jak wyżej, dokonana z analizą poziomu kwalifikacji zawodowych wnioskodawczynie uzasadniała uznanie, iż stan zdrowia A. G. sprowadzał na nią częściową niezdolność do pracy w stopniu uzasadniającym przyznanie renty na stałe.

Nie jest przy tym kwestionowane w sprawie, że A. G. udowodniła 5-letni okres składkowy i nieskładkowy przed datą złożenia wniosku o rentę. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że wymieniona jest częściowo niezdolna do pracy, a niezdolność ta istniała zarówno w dniu ustania ostatniego okresu ubezpieczenia (tj. w dniu 13 czerwca 2013 roku), jak też i w ciągu następujących po tej dacie 18 miesięcy, zatem skarżąca spełnia przesłankę wskazaną w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone decyzje, ustalając wnioskodawczynie prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia złożenia wniosku o przyznanie świadczenia, tj. od dnia (...) – na stałe.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przytoczone przepisy oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak sentencji wyroku.

Od tego wyroku apelację złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 57 ust 1 pkt 3 w zw. z art. 100 ust 1 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyznanie renty osobie u której częściowa niezdolność do pracy nie powstała w okresie ubezpieczenia lub w ciągu 18 miesięcy o jego ustania.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja jest zasadna jedynie częściowo, w zakresie jakim Sąd przyznał wnioskodawczynie prawo do renty na stałe.

Sąd Apelacyjny uzupełnił z urzędu postępowanie dowodowe przez dopuszczenie dowodu z uzupełniającej pisemnej opinii biegłej laryngolog M. A., oraz wspólnej uzupełniającej opinii ustnej biegłych: neurologa M. D., ortopedy M. G. i laryngologa M. A. na okoliczność daty powstania u wnioskodawczynie niezdolności do pracy.

Przypomnieć bowiem należy, że okoliczność istnienia u wnioskodawczynie częściowej niezdolności do pracy nie była sporna, zaś istotne znaczenie ma okres w którym ta niezdolność powstała. Komisja lekarska oraz lekarz orzecznik ZUS ustalili że wnioskodawczynie jest częściowo niezdolna do pracy do (...), nie można jednakże ustalić daty powstania tej niezdolności.

W uzupełnieniu ustaleń faktycznych podnieść i podkreślić należy, że wnioskodawczynie ubiegała się o rentę w 1997 roku.

Przeprowadzona wówczas przez organ rentowy analiza stanu zdrowia wnioskodawczynie po badaniu lekarskim wykazała, że wnioskodawczynie, mimo stwierdzanych już wówczas schorzeń laryngologicznych (zapalenie ucha

środkowego) jest zdolna do pracy. Na skutek powyższego organ rentowy wydał w dniu 21 września 1997 roku decyzję odmawiającą wnioskodawczyni renty z tytułu niezdolności do pracy.

Po tej dacie wnioskodawczyni podejmowała zatrudnienie, w tym jako referent, specjalista ds. sprzedaży, zaś ostatni okres ubezpieczenia ustał w dniu 13 czerwca 2013 roku.

Oceniając natomiast stan zdrowia wnioskodawczyni, na skutek złożonego wniosku w niniejszej sprawie lekarz konsultant (k. 16 a. r.) określił, że jest ona jest niezdolna do pracy na okres 3 lat. Stwierdził postępujący niedosłuch ucha prawego do całkowitej głuchoty, przebyte zapalenia ucha lewego prowadzące do pogorszenia słuchu. Z ustaleń komisji lekarskiej z dnia 1 czerwca 2016 roku wynika, że wnioskodawczyni słyszy i rozumie mowę tylko w cichym pomieszczeniu, natomiast w hałasie i przy licznych bodźcach słuchowych ma problemy ze zrozumieniem mowy, dodatkowo ma uszkodzony błędnik co powoduje zaburzenie równowagi i orientacji przestrzennej na otwartej przestrzeni, w dużym sklepie myli kierunki i nie wie gdzie się znajduje. Niezdolność, zdaniem Komisji Lekarskiej niewątpliwie istniała w dniu 5 maja 2015 roku i jest okresowa do (...).

Powyższe okoliczności, ustalone przez organ rentowy, zawężają w ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia co do daty powstania niezdolności do pracy do przedziału czasowego pomiędzy orzeczeniami ZUS, tj po 21 września 1997 a przed datą 5 maja 2015 roku.

W związku z powyższym, istotnym było ustalenie, czy częściowa niezdolność do pracy bądź istotne pogorszenie stanu zdrowia nastąpiło u wnioskodawczyni w okresie zatrudnienia bądź przed upływem 18 miesięcy od zakończenia okresu ubezpieczenia tj. do 13 grudnia 2014 roku.

Zgodnie bowiem z treścią art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2017, poz. 1383 ze zm.) jednym z warunków przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy jest wymóg by niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Mieć też należy na uwadze, że dla spełnienia warunku określonego w art. 57 pkt 3 ustawy przez osobę częściowo niezdolną do pracy przed podjęciem zatrudnienia i wykonującą pracę odpowiednią do jej możliwości zdrowotnych, wystarczające jest pogorszenie się stanu zdrowia w stopniu uniemożliwiającym wykonywanie pracy w dotychczasowym, ograniczonym zakresie, nawet w ramach tego samego stopnia niezdolności.

W opinii z 10.12.2018r. biegła laryngolog podtrzymała swoją opinię, co do faktu, że wnioskodawczyni z częściową niezdolnością do pracy „weszła w zatrudnienie”. Biegła wskazała, że wnioskodawczyni od drugiego roku leczyła się z powodu wycieków ropnych z obu uszu, przebyła operację radykalną prawego ucha. Zdaniem biegłej uzasadnia to przyjęcie, że z częściową niezdolnością do pracy z powodu dysfunkcji uszu opiniowana weszła w zatrudnienie, zdobyła wykształcenie technika rolnika i ekonomisty, nie mogła być zatrudniona przy pracy w hałasie przy maszynach w ruchu i na wysokości.

Do opinii zastrzeżenia złożył organ rentowy wnosząc o dopuszczenie dowodu z innego biegłego laryngologa oraz biegłego medycyny pracy. W złożonych zastrzeżeniach wskazywano, że u wnioskodawczyni okresowe nawroty wycieków obu uszu powodowały pogarszanie się słuchu. Według audiogramu z 21.09.2011 roku ucho prawe prezentowało jeszcze resztki słuchu a ucho lewe miało niewielkie ograniczenie słuchu = olk (...) dB. W audiogramie z 5. 05 2015 roku ucho prawe już nie odbierało dźwięków.

Celem wyjaśnienia wątpliwości, Sąd Apelacyjny dopuścił dowód ze wspólnej opinii biegłych laryngologa, ortopedy i neurologa.

Z uzupełniającej wspólnej opinii złożonej na rozprawie wynika, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i wykształceniem (co w sprawie nie było sporne). Biegli przyjęli, że do istotnego pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawczyni doszło w 2012 roku, po zabiegu operacyjnym (20.04.2012 roku miała

miejsce artroskopia kolana). Biegli wskazali, że po zabiegu operacyjnym istniała u wnioskodawczynie nawet całkowita niezdolność do pracy. Co prawda biegła laryngolog wskazała, że nie było wyraźnej laryngologicznej przyczyny, która pogarszała stan zdrowia wnioskodawczynie w okresie zatrudnienia, jednakże pogorszenie jej stanu zdrowia w 2012 roku przyczyniło się do głębszego stopnia niezdolności do pracy. Ostatecznie można przyjąć, że w 2012 roku nastąpiło łączne pogorszenie stanu zdrowia wnioskodawczynie mając na względzie wszystkie jej schorzenia w tym również laryngologiczne.

Powyższe znajduje potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji lekarskiej z leczenia laryngologicznego wnioskodawczynie. Otóż wnioskodawczynie, począwszy od 2008 roku zgłaszała pogarszanie stanu zdrowia, a w latach 2011 – 2012 występowały u niej ropne zapalenia ucha lewego.

Analogicznie biegły neurolog stwierdził, że biorąc sumarycznie wszystkie okoliczności, w tym potrzebę leczenia operacyjnego należy przyjąć z przeważającym prawdopodobieństwem, że w 2012 roku nastąpiło istotne pogorszenie stanu zdrowia, które z opinii biegłego laryngologa odpowiada częściowej niezdolności do pracy.

Ostatecznie z łącznej opinii biegłych wynika, że wnioskodawczynie jest częściowo niezdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i wykształceniem. Można mówić o istotnym pogorszeniu stanu zdrowia w 2012 roku. Biegli zaznaczyli jednak, że obecny stan zdrowia oceniany dla potrzeb przyznania prawa do renty wymaga badań kontrolnych pod kątem istnienia dalszej niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny podzielił wspólną uzupełniającą opinię biegłych ortopedy, neurologa, i laryngologa uznając, że zawarte w niej wnioski są prawidłowe.

Biegli wskazali w opinii, merytoryczne argumenty na poparcie wniosków, które wyprowadzili po przeprowadzeniu badania wnioskodawczynie jak i dogłębnej analizie zebranej dokumentacji medycznej. Obiektywny walor opinii jest wynikiem wszechstronnej, kompleksowej (z uwzględnieniem wszystkich schorzeń) analizy stanu zdrowia, co znalazło wyraz w treści uzasadnienia opinii. Podkreślić trzeba, że biegli sądowi posiadają odpowiednie kwalifikacje umożliwiające dokonanie oceny spornej okoliczności, z zachowaniem kryteriów orzekania o niezdolności do pracy, określonych w obowiązujących przepisach prawa.

Powyższa opinia nie stoi w sprzeczności ze stanowiskiem organu rentowego wyrażonego w decyzji z dnia 21.09.1997 roku, jak również lekarza orzecznika, lekarza konsultanta, oraz Komisji Lekarskiej z 2016 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny nie prowadził dalszego postępowania dowodowego, uznając zgromadzone w sprawie dowody za przekonujące i wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Po uzupełnieniu materiału dowodowego Sąd Apelacyjny stwierdza, że wyrok Sądu I instancji wymaga zmiany jedynie w zakresie daty przyznania prawa do renty. Zdaniem organu rentowego – na podstawie oceny komisji lekarskiej wnioskodawczynie jest częściowo niezdolna do pracy do(...). Ponieważ częściowa niezdolność do pracy wynika z istotnego pogorszenia stanu zdrowia z łącznych przyczyn diagnozowanych przez biegłych z zakresu laryngologii, neurologii i laryngologii, a obecny stan zdrowia wymaga bieżącej oceny, zdaniem Sądu Apelacyjnego renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy winna przysługiwać wnioskodawczynie do dnia(...). Celem ewentualnego przedłużenia uprawnień rentowych wnioskodawczynie powinna wystąpić z nowym wnioskiem do ZUS.

W pozostałym zakresie apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Z podzielonych przez Sąd opinii wynika, że co najmniej istotne powstanie stanu zdrowia w ramach częściowej niezdolności do pracy powstało u wnioskodawczynie w 2012 roku, a więc w okresie pozostawania przez nią w zatrudnieniu.

Wszystkie niezbędne przesłanki dla nabycia prawa do renty normują przepisy ustawy art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. 2017, poz. 1383 ze zm.). Zgodnie z art. 57 renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy;
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Nie jest kwestionowane w sprawie, że A. G., udowodniła 5-letni okres składkowy i nieskładkowy przed datą złożenia wniosku o rentę, oraz że jest częściowo niezdolna do pracy. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że, co najmniej istotne pogorszenie stanu jej zdrowia nastąpiło u niej w 2012 roku (w okresie pozostawania w zatrudnieniu), zatem skarżąca spełnia przesłanki by być uprawnioną do renty do(...).

Z tych względów na podstawie art. 385 oraz 386 par. 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.